

Vogelverslag Spitsbergen 1972

Door H. F. de Boer, S. Fokkens en P. Zijlstra

De waarnemingen zijn gedaan in het gebied van de Kongsfjorden met als centraal punt Ny-Ålesund en het gebied van Adventfjorden met Longyearbyen als centraal punt in de periode van respectievelijk 7 juli tot en met 14 juli en 15 juli tot en met 22 juli 1972.

Het weer

Tijdens het verblijf in Ny-Ålesund was het relatief warm weer. Enkele buien en af en toe mist. Geschatte gemiddelde temperatuur ca 10° C. Tijdens het verblijf in Longyearbyen was het weer aanmerkelijk slechter. Veel regen en sneeuw. Gemiddelde temperatuur enkele graden boven het vriespunt.

Lijst van waargenomen vogelsoorten:

Roodkeelduiker - *Gavia stellata*.

Op 12 juli bij een toendrameertje nest met 2 eieren. Beide vogels bij het nest. Bij verlaten van het nest worden de eieren niet toegedekt. Bij dezelfde plas broedde 2 Noordse Sterns. 14 juli broedend ex. op 1 ei in toendrameertje ten westen van Ny-Ålesund. Normaal zagen wij de vogel zwemmend en duikend het nest naderen. Bij nadering van een Kleine Jager vloog hij naar het nest. In het toendrameertje ten oosten van Longyearbyen op 20 juli 2 zwemmende ex.

Noordse Stormvogel - *Fulmaris glacialis* (donkere fase).

Veelvuldig voorkomend in Kongsfjorden en Adventfjorden. 13 juli broedend op vogelbergen bij Kvadehukken.

IJseend - *Clangula hyemalis*.

Op 8 juli zwemmend paartje op toendrameertje in Noordse sternkolonie bij Ny-Ålesund.

Eidereend - *Somateria mollissima*.

Zeer talrijk in de omgeving van Ny-Ålesund. Verscheidene ex. met pulli in de baai. Ook nog een aantal broedende vogels. 8 juli 2 nesten in broedkolonie Noordse Sterns. Een nest met 3 eieren vlak bij de kust van Ny-Ålesund. Op 14 juli broedend ex. tussen wrakhout, strand bij Brandalpynten. Ook enkele malen groepen σ^7 waargenomen. Op 13 en 14 juli zagen wij een Grote Burgemeester eiderjongen verslinden op oversteekplaats van meertje naar baai bij Brandalpynten. Beide keren Grote Burgemeester op dezelfde plaats waargenomen. Vijf oudervogels stelden zich op tussen Grote Burgemeester en bedreigde jongen. Grote concentraties σ^7 en σ^7 op 16 en 17 juli in de Adventfjorden bij monding Adventelva. 22 juli nog een broedend ex. nabij Longyearbyen in Adventdalen.

Koningseider - *Somateria spectabilis*.

Ten westen van Blomstrandhalvöya 11 juli 1 ex., vermoedelijk een jong σ^7 .

Ganzen.

Twee ex. langs strand bij Blomstrandhalvöya. Soort niet kunnen vaststellen. 18 juli een jonge gans op de berghellingen van Bjørndalen. Deze was egaal lichtgeel getekend. De oudervogel horen alarmeren, maar niet kunnen ontdekken. Alarmerend vermoedelijk ten gevolge van aanwezigheid van waargenomen Poolvos.

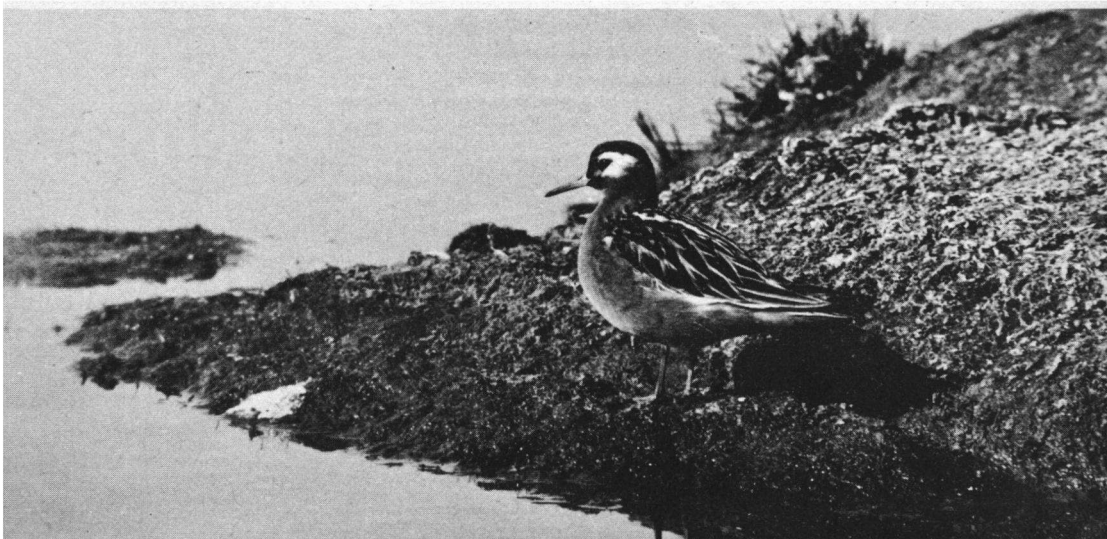
Sneeuwhoen - *Lagopus mutus hyperboreus*.

Hoog in de bergen van Blomstrandhalvöya op 12 juli een overvliegend paartje.

Op 22 juli een ex. met 5 jongen op berghelling van Adventdalen (zeer dichtbij).

Rosse Franjepoot, σ^7 , Ny-Ålesund, 8 juli 1972

Foto: H. F. de Boer

Bonte Strandloper in broedterritorium, Longyearbyen, 20 juli 1972

Foto: H. F. de Boer

Bontbekplevier - *Charadrius hiaticula*.

Op 8 juli 3 ex. in het broedgebied van de Noordse Sterns bij Ny-Ålesund, foeragerend en baltsend. Op 9 juli 1 ex. ten zuiden van Ny-Ålesund op natte toendra. Onderweg naar Kvadehuken (13 juli) 1 ex. Nog 1 ex. foeragerend langs de kust bij Ny-Ålesund (14 juli).

Twee paartjes op 16 juli alarmerend bij Longyearbyen richting Adventdalen. Bij ingang Bjørndalen op 18 juli een alarmerend ex.

Steenloper - *Arenaria interpres*.

Op 8 juli 8 foeragerende ex. binnen het broedgebied van Noordse Stern, Ny-Ålesund. Eén nest met 3 eieren, op 9 juli al uit. 9 juli nog een nest met 4 eieren in dezelfde omgeving. Ten zuiden van Ny-Ålesund een foeragerend ex. op natte toendra, deze was in tegenstelling tot de andere waargenomen ex. vrij schuw. 13 juli 3 ex. een Grote Burgemeester achtervolgend. Tussen Ny-Ålesund en het Telemetriestation nog 3 ex.

Paarse Strandloper - *Calidris maritima*.

Ca. 10 ex. op 8 juli foeragerend op de toendra in het broedgebied van de Noordse Sterns ten oosten van Ny-Ålesund. Regelmatig foeragerend langs de kust van Kongsfjorden.

Nest met 4 eieren op 11 juli op Blomstrandhalvöya. Volgende dag waren jongen reeds uit. Vogel liet zich op het nest tot op 50 cm benaderen.

Oudervogel met 4 pulli, 12 juli op toendra ten westen van Ny-Ålesund.

Twee ex., 13 juli op toendra richting Kvadehuken. Beide met 4 pulli. Op 14 juli 6 ex. foeragerend op strandlijn bij Ny-Ålesund. Op 16 juli overal voorkomend langs de kust bij Longyearbyen. Nest met 4 eieren op 18 juli in Bjørndalen en een aantal alarmerend ex. Bij alle broedgevallen 'injury-feigning' vastgesteld. Veelvuldig, op 19 juli, bij toendrameertje ten oosten van Longyearbyen.

Bonte Strandloper - *Calidris alpina*.

Eén foeragerend ex. op 8 juli in het broedgebied van de Noordse Sterns bij Ny-Ålesund. Twee paartjes op 17 en 18 juli alarmerend bij de vuilnisstortplaats vlakbij Longyearbyen. Eén paartje met 4 pulli, 19 juli, op de natte toendra ter hoogte van ingang Adventdalen.

Rosse Franjepoot - *Phalaropus fulicarius*.

Ny-Åsund 10 ex. (7-11 juli) tussen Noordse sternkolonie. 8 juli in deze kolonie 2 nesten met 4 eieren. Op Blomstrand een foeragerend ex. aan rand van toendraplasje. In Ny-Ålesund naar schatting ongeveer 15 broedgevallen. In Adventdalen bij toendrameertje een ♂ met 4 pulli.

Grauwe Franjepoot - *Phalaropus lobatus*.

Tijdens verblijf in Longyearbyen regelmatig twee ♂'en een ♀ foeragerend in plasje bij vuilnisbelt.

Middelste Jager - *Stercorarius pomarinus*.

Bij Kongsvegengletsjer 1 schijnbroedend ex. op steenvlakte.

Kleine Jager - *Stercorarius parasiticus*.

Op toendra zuidkant van Blomstrand, 11 juli, 6 ex. 12 juli hier nest met één ei. Bij Kvadehuken, tegenover de vogelbergen, een nest met één ei. Bij stroomdalen op toendra ten westen van Ny-Ålesund op 13 juli een nest met 2 eieren. De oudervogels vielen ons heftig aan. Bij alle bovengenoemde broedgevallen stelden wij 'injury-feigning' vast. Deze soort onderweg naar Bjørndalen op 17 juli regelmatig langs de kust in de buurt van de vogelbergen.

Ivoormeeuw - *Pagophila eburnea*.

Op 7 juli 2 ex. overvliegend bij het pakjts op 81 graden Noorderbreedte.

Grote Burgemeester - *Larus hyperboreus*.

Zowel in Kongsfjorden als in Adventfjorden deze soort veelvuldig waargenomen, vooral bij vogelbergen. Op de vuilnisbelt bij Longyearbyen regelmatig tientallen ex. Een enkele maal maakte deze vogel jacht op Kleine Aiken. In omgeving van Longyearbyen vele dode ex. (= afschot). Eenmaal werd een Grote Burgemeester lang achterna gezeten door een Sneeuwgors. Een Steenloper deed hetzelfde. Broedende Grote Burgemeesters op 12 juli hoog op vogelbergen van Kvadehuken.

Drieteenmeeuw - *Rissa tridactyla*.

Op 9 juli onderweg naar Kongsvegen twee vogelbergen met talrijk broedende Drieteenmeeuwen. Velen hadden reeds jongen, te zien aan grote aantallen lege eierschalen aan de voet van de berg. Aan de zuidkust van Blomstrandhalvöya, 11 juli een kolonie van ca. 50 paartjes. Op 17 juli regelmatig grote groepen voorbij vliegend langs de kust richting Bjørndalen. In grote concentraties 'overnachtend' in riviermonding Bjørndalen (17 en 18 juli). Veelvuldig gezien langs de kust van Longyearbyen en nabij het broedgebied van de Noordse Sterns.

Noordse Stern - *Sterna macrura*.

In kolonie Ny-Ålesund ca 140 broedgevallen. Eerste jongen op 14 juli. Op eilandjes in toendrameertje op Blomstrandhalvöya (18 juli) 26 nesten. Broedend ex. verjoeg meerdere malen een Roodkeelduiker uit de omgeving van zijn nest. Naar schatting 100 broedgevallen op opslagterrein bij Longyearbyen en omgeving (16 tot en met 22 juli). Hier meerdere jongen waargenomen. Enige dode jongen in en bij de nesten. Waarschijnlijk te wijten aan de felle koude (temperatuur enkele graden boven vriespunt en sneeuwjachten).

Kleine Aik - *Plautus alle*.

Veelvuldig voorkomend in de Kongsfjorden bij Ny-Ålesund. Broedvogel van vogelbergen bij Kvadehuken. Enorme aantallen op vogelbergen in Longyeardalen langs de kust tot Bjørndalen en in Bjørndalen.

Dikbekzeekoet - *Uria lomvia*.

Vier ex. tussen broedende Drieteenmeeuwen, vogelberg bij Kongsvegen (9 juli). Deze soort veelvuldig waargenomen naar voedselzoekend in de Kongsfjorden.

Zwarte Zeekoet - *Cephus grylle*.

Vrij talrijk voorkomend in Kongsfjorden. Bij Kongsvegenvogelberg (9 juli) 10 ex., broedend of jongen voerend. Bij de Kongsvegengletsjer deze soort foeragerend tussen de ijsbergjes. Op Blomstrandhalvöya een nest met één jong dat gevoerd werd, op ongeveer 350 m hoogte. 13 juli een ex. met visje in de snavel, Kvadehukenvogelberg. In de haven van Longyearbyen een aantal foeragerende ex.

Papegaalduiker - *Fratercula arctica*.

Talrijk broedend op vogelbergen, Kvadehuken (13 juli). Veel in Kongsfjorden.

Sneeuwgors - *Plectrophenax nivalis*.

Overal veelvuldig voorkomend. In de nederzetting Ny-Ålesund broedend in muurgaten en muurroosters. Ook veel nesten in gruishellingen. Door het voeren van de jongen ontdekt dat in steile rotshellingen nesten moesten zitten.

Spreeuw - *Sturnus vulgaris*.

Op antenne in de nederzetting Ny-Ålesund op 11 juli 1 ex. Na enige uren weer een ex. - waarschijnlijk dezelfde - overvliegend in noordelijke richting.

● H. F. de Boer, Bernardlaan 6, Buitenpost, S. Fokkens & P. Zijlstra.

Samenvatting van een volledig gestencilde verslag dat ontvangen werd op 1 januari 1973.

Sneeuwhoen, Longyearbyen, 22 juli 1972

Foto: H. F. de Boer

